

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא) (ויקרא כא, י')

רבי יוסף חיים מאסקאוויטש מבאר¹ שהטעמים רומזים על קדימה בירושת הכהונה הגדולה, כפי שכתב הרמב"ם (הלכות מלכים א, ז) שכל השררות בישראל הם בירושה, והאח הגדול קודם לירושה משאר האחים².

וזוהו הרמז הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא), היינו מי שקדם, שנולד קודם, הוא קודם לירושה.

וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא) (ויקרא כא, י')

מדוע נקרא "הכהן הגדול"?

במדרש³ מבואר: "והכהן הגדול מאחיו (ויקרא כ"א, י') זה גדול ממיכאל השר הגדול שנאמר בעת ההיא יעמוד מיכאל השר הגדול (דניאל י"ב, א') שמיכאל סניגור בדברים וכהן גדול עושה מעשים שהוא נכנס בבית קדש הקדשים ואינו זז עד שאני מוחל עונות ישראל". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא), צורת הטעמים רומזת שהוא בארץ כנגד השר הגדול שבשמים, המלאך מיכאל.

שלום המאירי

וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא) (ויקרא כא, י')

מדוע נקרא "הכהן הגדול"?

מושב זקנים מבאר: "ולמה צריך להיות גדול מאחיו לפי שהוא גדול ממיכאל השר הגדול, דכתיב (לעיל ט"ז), י"ז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו אפילו מלאכים ודמות פניהם פני אדם. וכ"ג נכנס לפני ולפנים ומתפלל על ישראל ומקטיר קטורת". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְהִכְהֵן הַגָּדוֹל מֵאַחֲיוֹ (קדמא ואזלא), הכהן **מתקדם** ו**נכנס** לפני ולפנים, לקדש הקדשים, מה שאין המלאכים נכנסים.

שלום המאירי

¹ פני יוסף, רבי יוסף חיים מאסקאוויטש, אדמו"ר משאץ, ברוקלין תשס"ט, עמ' שכד.

² רמב"ם יד החזקה הלכות מלכים א, ז: "וכל הקודם בנחלה קודם לירושת המלוכה והבן הגדול קודם לקטן ממנו ולא המלכות בלבד אלא כל השררות וכל המינויין שבישראל ירושה לבנו ולבן בנו עד עולם והוא שיהיה הבן ממלא מקום אבותיו בחכמה וביראה".

³ אוצר המדרשים - קונדריס אחרון ממדרש ילמדנו עמוד 223.

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וְהִכְהִין הַגָּדוֹל מֵאֲחִיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עָלָיו-רֵאשׁוֹ | (מוֹנֵחַ לַגִּרְמִיָּה) שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה (וַיִּקְרָא
כֹּא, י)

ה"תפארת שלמה" מבאר⁴: "ותנח עליהם הרוח ויתנבאו ולא יספו. פירוש, כי אם האדם נעשה מרכבה לקדושה אזי שורה עליו רוח"ק, וזהו לשון נחת רוח ותרגום של וירד ונחת, שהרוח הקודש יכול לירד עליו ולנוח ולהתקיים עליו וזהו שאמרו (קהלת ט, יז) דברי חכמים בנחת נשמעים ר"ל ברוח הקודש שהשכינה שורה עליהם לכך נתקיימו ונשמעים דבריהם".

רבי יוסף חיים מאסקאוויטש מבאר⁵ שהטעם על-ראשון |, מונח, רומז כדברי התפארת שלמה גם על הכהן הגדול, וזהו אֲשֶׁר יוֹצֵק עָלָיו-רֵאשׁוֹ | מונח, שהמשיחה בשמן המשחה עליו בבחינת מונח, שהוא דרגא עילאה ההולמתו וראוי הוא לזה.

רמז נוסף: על-ראשון |, מונח, רמז למה שכתב הרמב"ם (הלכות כלי המקדש ד, י"ג) דבעין שבעה ימים משיחה ואינו עובד עד שיעברו ז' ימים של משיחה⁶. וזהו אֲשֶׁר יוֹצֵק עָלָיו-רֵאשׁוֹ | מונח, שעדיין הכהן מונח, אינו עובד, עד שיעברו ז' ימי המשיחה.

וְהִכְהִין הַגָּדוֹל מֵאֲחִיו אֲשֶׁר יוֹצֵק עָלָיו-רֵאשׁוֹ | (פְּסִיק) שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה וּמִלֵּא אֶת יָדוֹ
לְלַבֵּשׁ אֶת הַבְּגָדִים אֶת רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרֹעַ וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם (וַיִּקְרָא כֹא, י)

רבי עקיבה יהוסף שלעזינגער מבאר⁷:

על-ראשון |, פסיק, על דרך שדרשו (הוריות יב עא) על הפסוק (תהילים קלג, ב) כִּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן זָקֵן אַהֲרֹן שִׁירֵד עַל פִּי מְדוּתָיו, שהיו מצטערים על ב' טיפות הללו שירדו על זקנו של אהרן שמא היה מועל בהקדש וכו'⁸, אם כן מכאן כי סתם כהן גדול צריך השגחה שלא יוסיף, כי אם רק ראשון | פסיק, ולא ירד על הזקן ולא יוסיף עליו.

⁴ תפארת שלמה, רבי שלמה רבינוביץ' מרדומסק, פר' בהעלותך.

⁵ פני יוסף, רבי יוסף חיים מאסקאוויטש, אדמו"ר משאץ, ברוקלין תשס"ט.

⁶ מעיר שם: ובראב"ד שם חולק דלא בעין ז' ימים רק בעבודת כהן גדול ביוה"כ.

⁷ תורת יחיאל ויקרא, רבי עקיבה יהוסף שלעזינגער, לב העברי, ירושלים תשנב, עמ' קנא.

⁸ הוריות דף יב עא: "תנו רבנן כשמן הטוב [וגו'] יורד על הזקן זקן אהרן וגו' כמין שני טפי מרגליות היו תלויות לאהרן בזקנו. אמר רב פפא תנא כשהוא מספר עולות ויושבות לו בעיקר זקנו. ועל דבר זה היה משה דואג אמר שמא חס ושלום מעלתי בשמן המשחה. יצתה בת קול ואמרה כשמן הטוב וגו' כטל חרמון מה טל חרמון אין בו מעילה אף שמן המשחה שבזקן אהרן אין בו מעילה. ועדיין היה אהרן דואג אמר שמא משה לא מעל אבל אני מעלתי. יצתה בת קול ואמרה לו הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, מה משה לא מעל אף אתה לא מעלתי".